

บทที่ 2

ระเบียบวิธีสถิติ

2.1 ประชากรเป้าหมาย

ขอบข่ายของการสำรวจนี้ คือ ครั้วเรือ่นส่วนบุคคล ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ ยกเว้น ครั้วเรือ่นชาวต่างประเทศที่ทำงานในสถานทูต หรือองค์การระหว่างประเทศที่มีเอกสิทธิ์ทางการทูต

ครั้วเรือ่นที่เข้าข่ายการแจงนับ คือ ครั้วเรือ่นส่วนบุคคลตัวอย่าง ซึ่งมีรายชื่อปรากฏในบัญชีรายชื่อครั้วเรือ่นตัวอย่าง ของสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ. 2561 (สอป.61)

บุคคลที่เข้าข่ายการแจงนับ คือ บุคคลผู้อาศัยอยู่ในครั้วเรือ่นส่วนบุคคลตัวอย่าง (รวมทหารประจำการที่เป็นสมาชิกในครั้วเรือ่นด้วย)

2.2 เวลาอ้างอิง

ในรอบ 12 เดือนที่แล้ว หมายถึง ระยะเวลานับจากเดือนก่อนเดือนสัมภาษณ์ย้อนหลังไป 12 เดือน เช่น เดือนที่สัมภาษณ์ คือ มิถุนายน 2561 “ในรอบ 12 เดือนที่แล้ว” คือ มิถุนายน 2560 – พฤษภาคม 2561

2.3 คำนิยาม

2.3.1 การอ่าน

หมายถึง การอ่านหนังสือหรือบทความทุกประเภท นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน/ช่วงเวลาพัก ทั้งที่เป็นรูปเล่ม/เอกสาร หรือการอ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งที่มีการเชื่อมต่อและไม่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต รวมถึง การอ่านผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (เช่น Facebook Line Instagram Twitter) SMS อีเมล

ไม่รวม การอ่านข้อความที่เป็นการสนทนา/ติดต่อสื่อสารส่วนบุคคลหรือหน้าที่การงาน

1) การอ่านของเด็กเล็ก (อายุต่ำกว่า 6 ปี)

หมายถึง การอ่านด้วยตนเอง หรือผู้ใหญ่อ่านให้ฟังก็ได้

ตัวอย่างการอ่าน เช่น

- น้องหนิง (อายุ 6 เดือน) ปกติแม่่านิทานให้ฟังก่อนนอนทุกวัน

- น้องนุ่น (อายุ 3 ปี) พ่อจะอ่านนิทานให้ฟังพร้อมกับชี้ชวนให้น้องนุ่นดูรูปภาพประกอบในนิทานจากแท็บเล็ตทุกวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

- น้องปุ้ย (อายุ 5 ปี) ปกติอ่านหนังสือการ์ตูนและหนังสือเรียนช่วงตอนเย็นหลังเลิกเรียนอาทิตย์ละ 3 วัน

2) การอ่านของประชากร (อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป)

ตัวอย่างการอ่าน เช่น

- ป้านิตชายของชำ ปกติอ่านนิตยสารช่วงที่ไม่มีลูกค้ามาซื้อของ

- นายบอมบ์ทำงานบริษัท ปกติอ่านหนังสือพิมพ์ทางอินเทอร์เน็ตช่วงหยุดพักจากการทำงาน และอ่านหนังสืออ่านเล่นในวันหยุดเสาร์และอาทิตย์

- เตยค้นหาข้อมูลเพื่อทำรายงานส่งอาจารย์ โดยหลังเลิกเรียนเตยได้สืบค้นและอ่านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งอ่านหนังสือที่ยืมจากห้องสมุดด้วย

- เอ๋ ปกติอ่านเกร็ดความรู้ทั่วไปใน Facebook ทุกวัน วันละ 30 นาที

- นายคิด ปกติอ่านข้อความข่าวจาก SMS ทุกวัน

2.3.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

หมายถึง สื่อที่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการเข้าถึงเนื้อหา

ช่องทางหรือวิธีการเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

- เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (อ่านแบบออนไลน์) : เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ อีเมล และแอปพลิเคชัน

- ไม่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (อ่านแบบออฟไลน์) : CD/DVD แอปพลิเคชัน และอื่น ๆ (เช่น ตู้ประชาสัมพันธ์ SMS ฯลฯ)

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและพกพา เครื่องแท็บเล็ต สมาร์ทโฟน หรือ E-book reader เป็นต้น

2.3.3 หนังสือพิมพ์

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน มักจะออกเป็นรายวัน แต่อาจออกเป็นราย 2 วัน 5 วัน 7 วัน 10 วัน หรืออื่น ๆ ก็ได้ แต่ไม่ทิ้งช่วงนานเกินไป ไม่เย็บเล่ม และไม่มียก

ขนาดของหนังสือพิมพ์ มีขนาดไม่แน่นอน ส่วนใหญ่มีขนาดประมาณ 40 X 55 ซม.

2.3.4 นิตยสาร

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ส่วนใหญ่จะออกเป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์ หรือรายเดือน มักจะมีขนาดเล็กกว่าหนังสือพิมพ์ มีปก เย็บเล่ม มีการจัดหน้า โดยใช้สีสันทัน และรูปภาพสวยงามพิถีพิถันกว่าหนังสือพิมพ์ เนื้อหาอาจเกี่ยวกับข่าวสาร ความรู้ สารคดี นวนิยาย หรืออื่น ๆ

2.3.5 วารสาร/เอกสารประเภทอื่น ๆ ที่ออกเป็นประจำ

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นประจำ แต่มีรูปร่างลักษณะที่ไม่สามารถจัดประเภทเป็นหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารได้ วารสารส่วนใหญ่ มักจะมีเนื้อหาทางวิชาการ แต่อาจมีวารสารบาง

ประเภทที่เน้นในเรื่องข่าวและความคิดเห็น แต่ไม่มีการตกแต่งรูปเล่มเหมือนนิตยสาร

วารสาร ส่วนใหญ่จะมีคำว่า “วารสาร” นำหน้าชื่อหนังสือ และเนื้อหาจะหนักกว่านิตยสาร ตัวอย่างหนังสือวารสาร เช่น วารสารข้าราชการ วารสารที่ดิน วารสารบริหารธุรกิจ วารสารเกษตร วารสารไทยคดีศึกษา เป็นต้น

ส่วนเอกสารประเภทอื่น ๆ ที่ออกเป็นประจำ อาจออกมาในลักษณะของแผ่นพับ แผ่นปลิว จุลสาร (Bulletin) จัดหมายข่าว (Newsletter) หรืออื่น ๆ ส่วนใหญ่จะจัดทำโดยสถาบันหรือองค์การต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมกิจกรรมของหน่วยงานนั้นโดยเฉพาะ เช่น สารสถิติ จุลสารวิชาการการท่องเที่ยว จุลสารดาวเทียม จัดหมายข่าว เป็นต้น

2.3.6 นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่นต่าง ๆ

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มักออกไม่มีระยะเวลาที่แน่นอน มุ่งให้อ่านเพื่อความเพลิดเพลินใจ เช่น นวนิยาย นิตาน การ์ตูน เป็นต้น

หนังสือนวนิยายหรือเรื่องอ่านเล่นต่าง ๆ ในที่นี้ต้องพิมพ์เป็นเล่ม ไม่ใช่นวนิยายหรือเรื่องอ่านเล่นที่พิมพ์เป็นตอน ๆ ในหนังสือประเภทอื่น ตัวอย่างของหนังสือนวนิยาย เช่น บุพเพสันนิวาส เพชรพระอุมา ค่าของคน คู่กรรม เป็นต้น

หนังสือการ์ตูน เช่น ขายหัวเราะ และการ์ตูนญี่ปุ่น เป็นต้น

2.3.7 แบบเรียน/ตำราเรียนตามหลักสูตรหรือหนังสือ/เอกสาร/คู่มือที่อ่านเพิ่มเติมเพื่อการเรียนหรือสอบ

หมายถึง สิ่งพิมพ์ หนังสือ หรือตำราที่โรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษา กำหนดให้ใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตร รวมทั้ง หนังสือ เอกสาร หรือคู่มือที่ใช้อ่านเพิ่มเติมเพื่อการเรียนหรือสอบด้วย เช่น คู่มือเตรียมสอบ หนังสือแนวข้อสอบ และหนังสือประกอบการเรียนพิเศษ เป็นต้น

2.3.8 ตำรา/หนังสือ/เอกสาร/บทความที่ให้ความรู้ต่าง ๆ/ความรู้ทั่วไป

หมายถึง สิ่งพิมพ์หรือเอกสารที่มุ่งให้ความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้อ่านเป็นประการสำคัญ ส่วนใหญ่มักจะออกในลักษณะของหนังสือ (Book) มีการเย็บเล่ม ไม่รวมแบบเรียน/ตำราเรียนตามหลักสูตร หรือเอกสาร/หนังสือ/คู่มือที่อ่านเพิ่มเติมเพื่อการเรียนหรือสอบ

ตำรา หนังสือ เอกสาร หรือบทความที่ให้ความรู้ต่าง ๆ/ความรู้ทั่วไป ในที่นี้ต้องใช้ในวัตถุประสงค์อ่านเพื่อให้มีความรู้ทั่ว ๆ ไป เพื่อเสริมความรู้ ไม่ใช่มุ่งเพื่อการเรียนหรือสอบ

2.3.9 หนังสือ/เอกสาร/บทความเกี่ยวกับคำสอนทางศาสนา

หมายถึง หนังสือ/เอกสาร/บทความที่นำเสนอ เรื่องเกี่ยวกับหลักหรือคำสอนทางศาสนา หลักการปฏิบัติทางศาสนา ประวัติบุคคลสำคัญทางศาสนา เรื่องเล่าทางศาสนา ความเชื่อทางศาสนา และบทสวดมนต์

2.3.10 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-book (Electronic book)

หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยปกติมักจะเป็นแฟ้มข้อมูลที่สามารถอ่านเอกสารผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ทั้งในระบบออฟไลน์ และออนไลน์ คุณลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถเชื่อมโยงจุดไปยังส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ เว็บไซต์ต่าง ๆ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบกับผู้อ่านได้ นอกจากนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถแทรกภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว แบบทดสอบ และสามารถสั่งพิมพ์เอกสารที่ต้องการออกทางเครื่องพิมพ์ได้ คุณลักษณะอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถปรับปรุงให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะไม่มีในหนังสือธรรมดาทั่วไป

2.3.11 ข่าว

หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ปัจจุบันหรือข่าวสารที่น่าสนใจ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารที่เสนอ โดยลักษณะของข่าวนั้นจะต้องเป็นข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวใหม่ ๆ และทันต่อเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทัศนะของผู้รับสาร ทั้งนี้ต้องไม่มีการแสดงความคิดเห็นในการเสนอข่าว

ข่าวอาจจำแนกเป็นข่าวที่น่าสนใจทั่ว ๆ ไปในประเทศ ข่าวต่างประเทศ และข่าวระหว่างประเทศ ข่าวและความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา ความเคลื่อนไหวในวงการธุรกิจบันเทิง และข่าวประเภทอื่น ๆ

1) ข่าวที่น่าสนใจทั่วไปในประเทศ

หมายถึง การเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันหรือเรื่องราวที่น่าสนใจภายในประเทศ ส่วนใหญ่มักมีลักษณะตื่นเต้นเร้าใจ คนทั่วไปนิยมอ่าน เช่น ข่าวหน้า 1 ข่าวอาชญากรรม ข่าวเรื่องอื้อฉาวต่าง ๆ ข่าวอุบัติเหตุ ข่าววินาศกรรม ภัยธรรมชาติ เป็นต้น

2) ข่าวในประเทศด้านการเมือง

หมายถึง ข่าวในประเทศที่มุ่งเสนอให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง รวมทั้งนโยบายการดำเนินงานและชี้แจงของส่วนราชการ

3) ข่าวในประเทศด้านเศรษฐกิจ

หมายถึง ข่าวในประเทศที่มุ่งเสนอให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และการประกอบอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของธุรกิจการค้าโดยส่วนรวม

4) ข่าวในประเทศด้านสังคมและวัฒนธรรม

หมายถึง ข่าวในประเทศที่มุ่งเสนอให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับศาสนา จริยศึกษา เด็ก สตรีและแม่บ้าน สุขภาพอนามัย ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

5) ชาวต่างประเทศและชาวระหว่างประเทศ

หมายถึง เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่อาจเกิดขึ้นในต่างประเทศหรือในประเทศไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศต่าง ๆ หลาย ๆ ประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นความเคลื่อนไหว และความสัมพันธ์ของประเทศต่าง ๆ รวมถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างเขตแดนไทยและเขตแดนประเทศใกล้เคียง

6) ชาวและความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา

หมายถึง ชาวหรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา ความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา เช่น ชาวเตรียมการแข่งขันกีฬา ผลการแข่งขันกีฬา บุคคลในวงการกีฬา เป็นต้น

7) ความเคลื่อนไหวในวงการธุรกิจบันเทิง

หมายถึง เรื่องราวและข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวงการบันเทิง ส่วนมากจะจัดไว้ในหน้าหนึ่งหน้าใดโดยเฉพาะ อาจมีเรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์ โทรทัศน์ ดนตรี ละคร และการแสดงต่าง ๆ

8) ชาวประเภทอื่น ๆ

หมายถึง ชาวอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากชาวที่กล่าวมาแล้ว เช่น ชาวเด็ก ชาวบุคคล การพยากรณ์อากาศ ชาวซุบซิบสังคม ผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นต้น ยกเว้นชาวความเคลื่อนไหวในวงการธุรกิจการค้า และอุตสาหกรรม

2.3.12 สารคดีหรือความรู้ทั่วไป

หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้หรือสารคดี โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การดำเนินงานของรัฐ เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ รวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี และแม่บ้าน

1) การเมือง การปกครอง และการดำเนินงานของรัฐ

หมายถึง บทความที่มีการแถลงเกี่ยวกับนโยบาย การดำเนินงาน หรือชี้แจงงานของหน่วยราชการ กระทรวง กรมต่าง ๆ

2) เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

หมายถึง บทความที่นำเสนอ โดยมีเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้อันจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพได้ เช่น บทความที่แนะนำเกี่ยวกับการทำการเกษตร แนะนำวิธีการปลูก ตลอดจนการดูแลบำรุงรักษา การใช้จ่ายปราบศัตรูพืช การใช้ปุ๋ย เป็นต้น

3) ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

หมายถึง บทความที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตที่สำคัญ ๆ ซึ่งถูกบันทึกไว้เป็นประวัติศาสตร์ ตลอดจนบทความที่ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีที่สืบทอดกันมา

4) เด็ก สตรี และแม่บ้าน

หมายถึง บทความที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของเด็ก สตรี แม่บ้านหรือครอบครัว

2.3.13 บันเทิง

หมายถึง เนื้อหาที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) **แสดงด้วยภาพ** ได้แก่ ภาพเขียนหรือภาพถ่าย เช่น การ์ตูนสำหรับเด็ก ภาพล้อทางการเมือง เป็นต้น

2) **บรรยายด้วยข้อเขียน** ได้แก่ เรื่องสนุก ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องแปลก เรื่องสั้น เป็นต้น

2.3.14 ความรู้ด้านสุขภาพ

หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้ทางด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาโรค และการฟื้นฟูสภาพ เช่น การรักษาสุขภาพอนามัย การใช้จ่าย การแนะนำให้รู้จักการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ตลอดจนการบำบัดรักษา เป็นต้น

2.3.15 ความรู้ด้านอาชีพ

หมายถึง เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรม การทำงาน การประกอบการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและรายได้ เป็นงานที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยอาศัยแรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการต่าง ๆ กันไป

2.3.16 ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับรัชกาลที่ 9

หมายถึง เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 และภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ได้ทรงเน้นย้ำเป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

2.3.17 คำสอนทางศาสนา/บทสวดมนต์

หมายถึง เนื้อหาที่นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับหลักหรือคำสอนทางศาสนา หลักการปฏิบัติทางศาสนา ประวัตินักบุญสำคัญทางศาสนา เรื่องเล่าทางศาสนา ความเชื่อทางศาสนา และบทสวดมนต์

2.3.18 ความคิดเห็นหรือวิเคราะห์

หมายถึง บทความ บทบรรณาธิการ หรือข้อเขียนแบบอื่น ๆ ที่แสดงทัศนะหรือความคิดเห็นตลอดจนการวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และการดำเนินงานของรัฐ เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ ศาสนา จริยศึกษา สุขภาพอนามัย ศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ รวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรีและแม่บ้าน นอกจากนี้ยังรวมถึงบทความที่เสนอความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์

เกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น การพยากรณ์ชีวิต การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ต่างประเทศ การวิเคราะห์และวิจารณ์ข่าวแบบชาวบ้าน เป็นต้น

1) การเมือง การปกครอง และการดำเนินงานของรัฐ

หมายถึง บทความที่มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง หรือการบริหารงานของประเทศ

2) เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

หมายถึง บทความที่มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่าย การบริโภคใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ของชุมชน

3) สุขภาพและอนามัย

หมายถึง บทความที่มีการวิเคราะห์หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

4) ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

หมายถึง บทความที่มีการแสดงความคิดเห็นหรือวิเคราะห์เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

5) เด็ก สตรี และแม่บ้าน

หมายถึง บทความที่มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี แม่บ้าน หรือครอบครัว

6) พยากรณ์ชีวิต

หมายถึง บทความที่มีการวิเคราะห์พยากรณ์ชีวิตตามราศี วัน เดือน ปี เกิด (ดูดวง)

2.3.19 โฆษณา

หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม รวมถึงข่าวเพื่อการเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ (Publicity and public relations) และเนื้อหาที่เป็นประกาศสรรพคุณ คุณภาพ หรือคุณประโยชน์ของสินค้าและบริการ (Advertisements)

2.3.20 ห้องสมุดโรงเรียน/สถานศึกษา

เป็นห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในโรงเรียน/สถานศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยการจัดรวบรวมหนังสือและสื่อความรู้อื่น ๆ ในหมวดวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรช่วยเหลือในการค้นคว้าวิจัยของอาจารย์และนักศึกษา ส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาการของอาจารย์และนักศึกษาโดยจัดให้มีแหล่งความรู้และช่วยจัดทำบรรณานุกรมและดัชนีสำหรับค้นหาเรื่องราวที่ต้องการ แนะนำนักศึกษาในการใช้หนังสืออ้างอิงบัตรรายการ และคู่มือสำหรับค้นเรื่อง

2.3.21 หอสมุดแห่งชาติ

เป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ดำเนินการโดยรัฐบาล ทำหน้าที่หลักคือรวบรวมหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อความรู้ทุกอย่างที่ผลิตขึ้นในประเทศ และทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับประเทศ ไม่ว่าจะจัดพิมพ์ในประเทศใด ภาษาใด ทั้งนี้เป็นการอนุรักษ์สื่อความรู้ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติมิให้สูญไป และให้มีไว้ใช้ในอนาคตนอกจากรวบรวมสิ่งพิมพ์ในประเทศแล้ว ก็มีหน้าที่รวบรวมหนังสือที่มีคุณค่า ซึ่งพิมพ์ในประเทศอื่นไว้เพื่อการค้นคว้าอ้างอิง ตลอดจนทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมบรรณานุกรมต่าง ๆ และจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติออกเผยแพร่ให้ทราบทั่วกันว่า มีหนังสืออะไรบ้างที่ผลิตขึ้นในประเทศ หอสมุดแห่งชาติจึงเป็นแหล่งให้บริการทางความรู้แก่คนทั้งประเทศ ช่วยเหลือการค้นคว้า วิจัย ตอบคำถาม และให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับหนังสือ

2.3.22 ห้องสมุดประชาชน

เช่นเดียวกับหอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดประชาชนดำเนินการโดยรัฐ อาจจะเป็นรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่นหรือเทศบาล แล้วแต่ระบบการปกครองของแต่ละประเทศตามความหมายเดิม ห้องสมุดประชาชนเป็นห้องสมุดที่ประชาชนต้องการให้มีในชุมชน หรือเมืองที่อาศัยอยู่ ประชาชนจะสนับสนุนโดยยินยอมให้รัฐบาลจ่ายเงินรายได้จากภาษีต่าง ๆ ในการจัดตั้งและ

ดำเนินการ ห้องสมุดประเภทนี้เป็นบริการของรัฐ จึงมิได้เรียกค่าตอบแทน เช่น ค่าบำรุงห้องสมุดหรือค่าเช่าหนังสือ ทั้งนี้เพราะถือว่าประชาชนได้บำรุงแล้วโดยการเสียภาษีรายได้ให้แก่ประเทศ หน้าที่ของห้องสมุดประชาชนก็คือ ให้บริการหนังสือเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต บริการข่าวสารความเคลื่อนไหวทางวิชาการและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ประชาชนควรทราบ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานและการพัฒนาต่าง ๆ ของแต่ละคนและสังคม

2.3.23 ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-library)

หมายถึง แหล่งความรู้ที่บันทึกข้อมูลไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และให้บริการสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาหนังสือ และข้อมูลต่าง ๆ การดาวน์โหลดข้อมูลหนังสือ บางแห่งสามารถพัฒนาให้สั่งยืมหนังสือทางอินเทอร์เน็ตได้ด้วย ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์นี้ จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว ไม่จำกัดเวลา ไม่เสียเวลาในการเดินทาง

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มี 2 ประเภทคือ

1) ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการยืมหนังสือและเข้าไปอ่านหนังสือผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง และสามารถเข้าไปอ่านหนังสือเดียวกันได้พร้อมกันหลายคน

2) ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการยืมหนังสือผ่านทางอินเทอร์เน็ต และเข้าไปดาวน์โหลดไฟล์หนังสือมาไว้ที่เครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ยืม โดยมีกำหนดจำนวนวันที่สามารถอ่านไฟล์หนังสือนั้นได้ (ประมาณ 7-10 วัน) ถ้าเกินวันที่กำหนดจะไม่สามารถอ่านไฟล์หนังสือนั้นได้ ข้อจำกัดคือ สามารถยืมหรืออ่านไฟล์หนังสือไฟล์เดียวกันได้ทีละ 1 คนเท่านั้น

2.3.24 ครัวเรือน

หมายถึง บุคคลคนเดียวหรือหลายคนซึ่งอาศัยเป็นประจำในบ้านหรือสถานที่อยู่เดียวกัน ทั้งนี้ไม่คำนึงถึงว่าบุคคลนั้น จะมีความสัมพันธ์ ฉันทญาติพี่น้องหรือไม่ก็ตาม

สถานที่อยู่แห่งหนึ่งหรือในบ้านเลขที่หนึ่ง อาจประกอบด้วยครัวเรือนเดียว หรือหลายครัวเรือนก็ได้ หรือครัวเรือนหนึ่งอาจมีสมาชิกอาศัยอยู่ในบ้านหลายหลัง หรือหลายห้องก็ได้ แต่จะต้องอยู่ในบริเวณหรือรั้วเดียวกัน หรือห้องติดกัน

2.3.25 ครัวเรือนส่วนบุคคล

หมายถึง ครัวเรือนที่ประกอบขึ้นด้วยบุคคลคนเดียวหรือหลายคน อาศัยอยู่ในบ้านหรือที่อยู่อาศัยเดียวกัน และจัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภค อันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน บุคคลเหล่านี้อาจเป็นญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้ สำหรับครัวเรือนที่ไม่ได้เป็นญาติกัน จะต้องมิสมานชิกไม่เกิน 5 คน

ญาติ ในที่นี้หมายถึง คู่สมรส บุตร บุตรเขย บุตรสะใภ้ บุตรของบุตร บิดา มารดา พี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย อา น้า ป้า ลุง ทวด หลาน เหลน ทั้งของตนเองและคู่สมรส และรวมถึงลูกผู้พี่ ลูกผู้น้อง และเขยสะใภ้ของตัวเอง

2.3.26 สมาชิกในครัวเรือน

หมายถึง

1. ผู้ที่อาศัยอยู่เป็นประจำในครัวเรือนและอยู่ในวันสัมภาษณ์

2. ผู้ที่อาศัยอยู่เป็นประจำในครัวเรือน แต่ในวันสัมภาษณ์ได้ไปที่อื่นชั่วคราวโดยไม่มีวัตถุประสงค์จะไปอยู่ประจำที่อื่น และมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

2.1 จากไปที่อื่นชั่วคราวมีระยะเวลา น้อยกว่า 3 เดือน นับจากวันที่จากไปถึงวันที่ทำการสำรวจ (ยกเว้นผู้ที่ไปทำงาน และเรียนหนังสือ)

2.2 จากไปเพื่อศึกษาอบรมดูงาน ต่างประเทศน้อยกว่า 6 เดือนที่ไม่ใช่ผู้ที่ไปทำงาน นับจากวันที่จากไปถึงวันที่ทำการสำรวจ

2.3 จากไปเกิน 3 เดือน แต่ไม่มีที่อยู่อาศัยประจำที่อื่น เช่น ไปทำงานในเรือ 4 เดือน เซลล์แมน เป็นต้น

2.4 จากไปทำงานและกินอยู่ที่อื่นชั่วคราวไม่เกิน 30 วัน นับจากวันไปถึงวันกำหนดกลับ เช่น คนไปตัดอ้อย ฯลฯ

3. ผู้ที่มาอยู่ชั่วคราวเกิน 3 เดือน

2.3.27 ระดับการศึกษาสูงสุดที่เรียนจบ

หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ (ไม่รวมวิชาชีพพระยาศน์ที่ไม่มีวิชาสามัญสอน เช่น ตัดผม ตัดเสื้อ ซ่อมวิทยุซ่อมโทรศัพท์มือถือ เป็นต้น)

ไม่เคยเรียน หมายถึง บุคคลที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษารับการศึกษาในโรงเรียน หรือไม่เคยได้รับการศึกษา

ก่อนประถมศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาตอนปลายคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (หลักสูตรปัจจุบัน) หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 (หลักสูตรเก่า) หรือชั้น ม.3 (หลักสูตรเดิม)

ประถมศึกษา หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (หลักสูตรปัจจุบัน) หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 (หลักสูตรเก่า) หรือชั้น ม.3 (หลักสูตรเดิม) ขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า

มัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ชั้น ม.3 (หลักสูตรปัจจุบัน) ม.ศ.3 (หลักสูตรเก่า) หรือม.6 (หลักสูตรเดิม) ขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า

มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภทสามัญศึกษาตั้งแต่ชั้น ม.6 (หลักสูตรปัจจุบัน) ม.ศ.5 (หลักสูตรเก่า) หรือม.8 (หลักสูตรเดิม) ขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จการศึกษาที่สูงกว่า

มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาประเภท อาชีวศึกษา หรือวิชาชีพที่เรียนต่อจากมัธยมศึกษา ตอนต้น หรือเทียบเท่าโดยมีหลักสูตรไม่เกิน 3 ปี หรือประเภทวิชาการศึกษา (การฝึกหัดครู) ในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า

ปวส. ปวท. อนุปริญญา หมายถึง บุคคล ที่ศึกษาอาชีวศึกษา หรือวิชาชีพเทคนิคที่เรียนต่อ จากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยภาคปกติมีหลักสูตร 2 ปี แต่ไม่สำเร็จระดับ การศึกษาที่สูงกว่า

ปริญญาตรี หมายถึง บุคคลที่สำเร็จ การศึกษาโดยได้รับวุฒิปริญญาตรี แต่ไม่สำเร็จ การศึกษาที่สูงกว่า

สูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง บุคคลที่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก

อื่น ๆ หมายถึง อาชีวศึกษาระยะสั้น และ บุคคลที่สำเร็จการศึกษาที่ไม่สามารถเทียบชั้น เช่น เรียนทางศาสนาอิสลามในโรงเรียนปอเนาะที่ไม่มี การสอนวิชาสามัญ เป็นต้น

2.3.28 สถานภาพสมรส

หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับ หญิงในการเป็นสามีภรรยา โดยแบ่งเป็นดังนี้

1. **โสด** ได้แก่ ผู้ที่ยังไม่เคยสมรส
2. **สมรส** ได้แก่ ผู้ที่อยู่ร่วมกันฉันสามี ภรรยา ไม่ว่าจะทำการสมรสกันถูกต้องตาม กฎหมายหรือไม่ก็ตาม และแม้ว่าระหว่างไปสำรวจ ทั้งสามีภรรยาจะไม่ได้อยู่ด้วยกัน แต่ยังมี ความสัมพันธ์ฉันสามีภรรยา เช่น สามีไปทำงาน ต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ
3. **ม่าย** ได้แก่ ผู้ที่คู่สมรสได้ตายไปแล้ว และขณะนี้ยังไม่ได้สมรสใหม่
4. **หย่า** ได้แก่ สามีภรรยาที่หย่ากันโดย ถูกต้องตามกฎหมาย

5. **แยกกันอยู่** ได้แก่ ผู้ที่มีได้อยู่ร่วมกัน ฉันทสามีภรรยาแล้ว แต่ยังไม่ได้หย่ากันตาม กฎหมาย รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้สมรสอย่างถูกต้องตาม กฎหมาย แต่ไม่ได้อยู่ร่วมกันฉันสามีภรรยาแล้ว

6. **เคยสมรสแต่ไม่ทราบสถานภาพ** ได้แก่ ผู้ที่สมรสแล้วแต่ไม่ทราบสถานภาพใน ปัจจุบัน

2.3.29 อาชีพ

หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงาน ที่บุคคลนั้นทำอยู่ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด อธิบดี ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ผู้จัดการ ฝ่ายผลิต นักเคมีฟิสิกส์ นักออกแบบระบบงาน คอมพิวเตอร์ วิศวกรเครื่องกลการเกษตร ครูประจำชั้นประถมศึกษา เกษตรกรปลูกข้าว เกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น เป็นต้น

2.3.30 อุตสาหกรรม

หมายถึง ประเภทหรือชนิดของกิจการ ทางเศรษฐกิจที่บุคคลนั้นทำงานอยู่ เช่น โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูป โรงงานผลิตน้ำมัน จากพืช บริษัทขายรถยนต์ ร้านขายปลีกอาหาร และเครื่องดื่ม การปลูกข้าว การเลี้ยงปลาน้ำจืด เป็นต้น

2.3.31 สถานภาพการทำงาน

หมายถึง สถานะของบุคคลที่ทำงานใน สถานที่ที่ทำงานหรือธุรกิจ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. **นายจ้าง** หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจ ของตนเองหรือประกอบธุรกิจร่วมกับหุ้นส่วน ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป (หุ้นส่วนอาจจะเป็นหรือไม่เป็น สมาชิกของครอบครัวหรือครัวเรือนก็ได้) โดยมี ประเภทของงานเป็น “งานส่วนตัว” และมีการจ้างบุคคลตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป เพื่อมาทำงาน ให้กับธุรกิจของตนเองในฐานะ “ลูกจ้าง” โดยเป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง

นายจ้างในที่นี้ไม่ได้หมายถึง ผู้ที่จ้างคนงานทำงานประเภทงานบ้าน ซึ่งไม่เกี่ยวกับธุรกิจ เช่น ผู้ที่จ้างคนมาทำงานในบ้าน ทำความสะอาด ซักผ้า เป็นต้น

2. ผู้ประกอบธุรกิจของตนเอง หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเองหรือประกอบธุรกิจร่วมกับหุ้นส่วนตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป (หุ้นส่วนอาจจะเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกของครอบครัวหรือครัวเรือนก็ได้) โดยมีประเภทงานเป็น “งานส่วนตัว” และไม่มีการจ้าง “ลูกจ้าง” ที่เป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่องเพื่อมาทำงานให้ในระหว่างคาบเวลาอ้างอิง แต่สามารถจ้าง “ลูกจ้างที่ไม่ใช่ การจ้างงานอย่างต่อเนื่อง”

3. ผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือน หมายถึง ผู้ที่ทำ “งานส่วนตัว” ในธุรกิจที่ดำเนินงานโดยบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันโดยไม่ได้รับค่าจ้าง และไม่อยู่ในฐานะของหุ้นส่วน เนื่องจากระดับของความรับผิดชอบที่มีต่อธุรกิจไม่อยู่ในระดับของความเป็นผู้นำ ทั้งในแง่ของเวลาการทำงานหรือปัจจัยอื่น ๆ ในกรณีของผู้ที่ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างในธุรกิจที่ดำเนินงานโดยบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน อาจจะทำอาชีพอยู่ในครัวเรือนเดียวกันหรือไม่ก็ได้

4. ลูกจ้าง หมายถึง คนทำงานที่มีประเภทงานเป็น “งานที่ได้รับค่าจ้าง” เป็นผู้ที่มีสัญญาจ้างและเป็นการทำงานที่ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งเป็นสัญญาที่ทำแล้วและยังคงมีผลต่อเนื่องต่อไป หรือมีการต่อสัญญากับนายจ้างคนเดิมบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง โดยที่

- สัญญาจ้างอาจอยู่ในรูปของหนังสือหรือด้วยวาจาระบุชัดเจน หรือเป็นที่เข้าใจโดยปริยาย

- ค่าตอบแทนอาจอยู่ในรูปของค่าจ้างและเงินเดือน ค่าคอมมิชชั่น ค่าตอบแทน คิดเป็นรายชิ้น เงินโบนัส หรือเป็นค่าตอบแทนที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเงิน เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย หรือมีการฝึกอบรม เป็นต้น

ลูกจ้างแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) ลูกจ้างรัฐบาล หมายถึง ข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตลอดจนลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวของรัฐบาล

2) ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่ทำงานให้รัฐวิสาหกิจ

3) ลูกจ้างเอกชน หมายถึง ผู้ที่ทำงานให้กับเอกชน หรือธุรกิจของเอกชน รวมทั้งผู้ที่รับจ้างทำงานบ้าน เช่น ซักรีดเสื้อผ้า เลี้ยงเด็ก ทำกับข้าว ทำความสะอาดบ้าน

5. สมาชิกของการรวมกลุ่มผู้ผลิต หมายถึง ผู้ที่ทำ “งานส่วนตัว” โดยร่วมกันทำการผลิตสินค้าและบริการ โดยสมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในการตัดสินใจด้านการผลิต การขาย การลงทุน และการจัดสรรรายได้ให้กับสมาชิก (ไม่นับ “ลูกจ้าง” ของการรวมกลุ่มผู้ผลิต)

6. ผู้ไม่สามารถจำแนกสถานภาพการทำงานได้ หมายถึง บุคคลที่ไม่มีข้อมูลเพียงพอและ/หรือ บุคคลที่ไม่สามารถจำแนกไว้ในกลุ่มอื่นได้

หมายเหตุ “บนพื้นฐานของความต่อเนื่อง” หมายถึง ระยะเวลาการจ้างงานตามสภาวะการณ์ของประเทศ

2.4 แผนแบบการเลือกตัวอย่าง

การสำรวจนี้เป็นการสำรวจด้วยตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Two-Stage Sampling โดยมีจังหวัดเป็นสตราตัม (Stratum) ซึ่งมีทั้งสิ้น 77 สตราตัม และในแต่ละสตราตัม (จังหวัด) ได้แบ่งออกเป็น 2 สตราตัมย่อยตามลักษณะการปกครอง คือ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยมีเขตแฉงนั้บ (EA) เป็นตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง ครั้วเรือนส่วนบุคคลเป็นตัวอย่างชั้นที่สอง ซึ่งมีจำนวนครั้วเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น 55,920 ครั้วเรือน

2.5 รายการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครั้วเรือน ศาสนา การศึกษา ความสามารถในการอ่าน” ความสามารถในการเขียน” ความสามารถในการคำนวณ” สถานภาพสมรส อาชีพ อดสาหกรรม และสถานภาพการทำงาน

2.5.2 ข้อมูลการอ่านของเด็กเล็ก (นอกเวลาเรียน) ได้แก่ การอ่านของเด็กหรือมีผู้ใหญ่อ่านหนังสือ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ฟัง เหตุผลที่ผู้ใหญ่อ่านให้เด็กเล็กฟัง ความถี่ของการอ่าน ประเภทสื่อที่อ่าน ระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้อ่าน แหล่งที่มาของหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่อ่าน การซื้อหนังสือเฉพาะที่เป็นรูปเล่มหนังสือในรอบปีที่แล้ว ค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อหนังสือเฉพาะที่เป็นรูปเล่มหนังสือในรอบปีที่แล้ว การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากอ่านในรอบปีที่แล้ว และสาเหตุที่ไม่อ่าน

2.5.3 ข้อมูลการอ่านของประชากร (นอกเวลาเรียน/นอกเวลางาน/ช่วงเวลาพัก) ได้แก่ ความถี่ของการอ่าน ประเภทของหนังสือที่อ่าน ประเภทสื่อและช่องทาง/วิธีการเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่อ่าน ประเภทเนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่าน เวลาเฉลี่ยที่ใช้อ่าน สถานที่อ่าน การยืมหรือไปอ่านที่ห้องสมุด เหตุผลที่อ่าน แรงจูงใจในการอ่าน ค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือ

เฉพาะที่เป็นรูปเล่มหนังสือในรอบปีที่แล้ว สาเหตุที่ไม่อ่าน วิธีการรณรงค์ให้คนรักการอ่าน และความสามารถในการอ่าน เขียน และคำนวณ

2.5.4 ข้อมูลลักษณะของครั้วเรือน ได้แก่ ประเภทที่อยู่อาศัย ลักษณะที่อยู่อาศัย สถานภาพการครอบครองที่อยู่อาศัย จำนวนห้อง ไฟฟ้า ภายในที่อยู่อาศัย เชื้อเพลิงที่ใช้ในการปรุงอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ วิธีการจัดขยะภายในครั้วเรือน การใช้ส้วม การเป็นเจ้าของยานพาหนะ และการเป็นเจ้าของสิ่งต่าง ๆ

2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจได้ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศ เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2561 ด้วยวิธีการสัมภาษณ์หัวหน้าครั้วเรือนหรือสมาชิกในครั้วเรือนตัวอย่าง โดยพนักงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่มีประสบการณ์ในการสำรวจ

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พกพาขนาดกลาง (Tablet) ในการบันทึกข้อมูลแบบสอบถาม เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถควบคุมคุณภาพ และติดตามการปฏิบัติงานของพนักงานเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ก่อนถึงคาบการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูล สำนักงานสถิติแห่งชาติมีการจัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานผ่านระบบ Video Conference ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การชี้แจงทำความเข้าใจแบบสอบถาม คำนิยามที่สำคัญ ขอบข่าย คຸ່มรวม เป็นต้น

พนักงานจะทำการสัมภาษณ์ครั้วเรือนตัวอย่าง และทำการบันทึกข้อมูลลงเครื่องคอมพิวเตอร์พกพาขนาดกลาง (Tablet) เมื่อพนักงานทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะส่งข้อมูลผ่านสัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าสู่ Server ซึ่งข้อมูลที่ได้อั้จะเก็บไว้ในระบบ Cloud Computing สำหรับประมวลผลข้อมูลต่อไป

2.7 การประมวลผลข้อมูล

สำหรับการสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจด้วยตัวอย่าง เพื่อให้สามารถประมาณค่าหรืออ้างถึงประชากรได้นั้น ต้องมีการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนักให้แต่ละหน่วยที่ถูกเลือกมาเป็นตัวแทน โดยมีขั้นตอนการคำนวณค่าถ่วงน้ำหนัก 3 ขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

2.7.1 คำนวณค่าถ่วงน้ำหนักพื้นฐาน (Design weight หรือ base weight) ซึ่งเป็นการคำนวณส่วนกลับของความน่าจะเป็นของหน่วยตัวอย่างที่ถูกเลือกในแต่ละขั้นของการเลือกตัวอย่างตามแผนแบบการเลือกตัวอย่าง

2.7.2 การปรับค่าถ่วงน้ำหนักพื้นฐานเมื่อมีข้อมูลที่ไม่ตอบ (Adjustment for non-response) โดยจะทำการปรับค่าถ่วงน้ำหนักของครัวเรือน

2.7.3 การปรับค่าถ่วงน้ำหนักด้วยข้อมูลสนับสนุนอื่นๆ (Post stratification calibration adjustment) โดยใช้ข้อมูลจากการคาดประมาณประชากร จำแนกตามกลุ่มอายุ เพศ ภาค และเขตการปกครอง

2.8 การปิดตัวเลข

ในตารางสถิติ ผลรวมของแต่ละจำนวนอาจไม่เท่ากับยอดรวม เนื่องจากข้อมูลแต่ละจำนวนได้มีการปิดเศษ โดยอิสระจากกัน

2.9 การแสดงสัญลักษณ์ในช่องตารางที่มีค่าเท่ากับศูนย์

ในตารางสถิติ ช่องตารางที่มีค่าเท่ากับศูนย์ ได้แสดงสัญลักษณ์ไว้ 2 กรณี ดังนี้

2.9.1 “-” หมายถึง มีค่าเป็นศูนย์ เนื่องจากไม่พบผู้ที่ระบุคำตอบเป็น “อื่น ๆ” หรือ “ไม่ทราบ” เช่น ไม่ทราบระดับการศึกษา เป็นต้น

2.9.2 “(a)” หมายถึง มีค่าเป็นศูนย์ เนื่องจากไม่พบตัวอย่างกรณีดังกล่าวจากการสำรวจ แต่ความเป็นจริงอาจมีกรณีเหล่านั้นที่ไม่ตกเป็นตัวอย่างในการสำรวจครั้งนี้

จะใช้กับช่องตารางทั่วไปที่ไม่ใช่ “อื่น ๆ” และ “ไม่ทราบ”

2.10 ข้อจำกัดของข้อมูล

ตาราง A การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผันของค่าประมาณยอดรวมของประชากร
ที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี จำแนกตามการอ่าน เพศ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2561

ร้อยละ

กลุ่มอายุ (ปี) เพศ เขตการปกครอง และภาค	การอ่าน	
	อ่าน	ไม่อ่าน
รวม	1.30	2.04
เพศ		
ชาย	1.92	2.81
หญิง	1.75	2.98
เขตการปกครอง		
ในเขตเทศบาล	1.88	3.70
นอกเขตเทศบาล	1.78	2.40
ภาค		
กรุงเทพมหานคร	3.95	12.64
ภาคกลาง	2.31	4.06
ภาคเหนือ	2.77	4.01
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.75	3.49
ภาคใต้	2.86	3.77

2.10 ข้อจำกัดของข้อมูล (ต่อ)

ตาราง B การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผันของค่าประมาณยอดรวมของประชากร
ที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการอ่าน กลุ่มอายุ เพศ เขตการปกครอง และภาค
พ.ศ. 2561

กลุ่มอายุ (ปี) เพศ เขตการปกครอง และภาค	การอ่าน			ร้อยละ
	อ่าน	ไม่อ่าน	ไม่ทราบ	
รวม	0.20	0.74	7.76	
กลุ่มอายุ				
6-14	0.37	3.21	*	
15-24	0.37	4.39	19.46	
25-39	0.36	2.48	12.46	
40-59	0.36	1.22	12.87	
60 ขึ้นไป	0.95	1.04	*	
เพศ				
ชาย	0.29	1.12	10.68	
หญิง	0.29	0.98	11.23	
เขตการปกครอง				
ในเขตเทศบาล	0.25	1.24	10.34	
นอกเขตเทศบาล	0.31	0.92	11.50	
ภาค				
กรุงเทพมหานคร	0.42	5.37	*	
ภาคกลาง	0.37	1.41	9.15	
ภาคเหนือ	0.51	1.53	*	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.45	1.33	*	
ภาคใต้	0.56	1.63	19.44	

หมายเหตุ : * ค่า C.V. มากกว่าร้อยละ 20